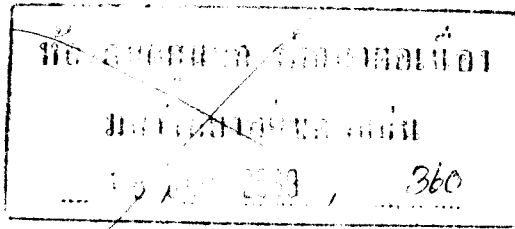
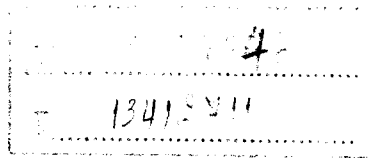

CU

รูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาไฟต่ำในภาคอีสาน กรณีศึกษา
จังหวัดขอนแก่น และ จังหวัดมหาสารคาม

LOW TEMPERATURE FIED CERAMICS DESIGN IN ISAN :
CASE STUDY IN KHON KAEN PROVINCE AND MAHASARAKAM PROVINCE.

รูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาไฟต่ำในภาคอีสาน กรณีศึกษา
จังหวัดขอนแก่น และ จังหวัดมหาสารคาม
LOW TEMPERATURE FIED CERAMICS DESIGN IN ISAN :
CASE STUDY IN KHON KAEN PROVINCE AND MAHASARAKAM PROVINCE.

พิมพ์ที่ขอนแก่น, ๒๕๔๒

๗

๒๐๗

๔๓๓

๕ ๑๕๙

ธนสิทธิ์ จันทะรี
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สนับสนุนงานวิจัยโดย
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

(ก)

คำนำ

บริเวณลุ่มน้ำชีตอนบน เขต จ.ขอนแก่น และ จ.มหาสารคาม เคยเป็นดินแดนที่มีวัฒนธรรม ตั้งแต่ในอดีตหลายพันปี เครื่องปั้นดินเผาเป็นหลักฐานสำคัญที่บ่งบอกวิถีชีวิต และคติความเชื่อของคนในอดีต ปัจจุบันเครื่องปั้นดินเผามีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต คอยรับใช้ความต้องการของมนุษย์ เครื่องปั้นดินเผาบางชนิดมีความคงทนใช้งานได้นานเป็น 100 ปี อีกทั้งมีความงดงาม แต่บางชนิดมีแต่ประโยชน์ใช้สอยเป็นสำคัญเนื้อภาชนะไม่แกร่ง และใช้งานไม่คงทนถาวร ภาชนะแบบนี้เรียกว่า เครื่องปั้นดินเผาไฟต่ำ (Earthen ware) ในอดีตสมัยรุ่นคุณตาคุณยายภาชนะดินเผาชนิดนี้ใช้กันแพร่หลายทั่วทุกครัวเรือน ปัจจุบันมีหลายอย่างเข้ามาแทน เช่น พลาสติก อลูมิเนียม ทำให้เลิกใช้ภาชนะดินเผา แต่ในหมู่บ้านตามชนบท ก็ยังมีการใช้อยู่ ยังมีหมู่บ้านที่ผลิตเครื่องปั้นดินเผาไฟต่ำอยู่

เครื่องปั้นดินเผาเป็นมรดกทางภูมิปัญญาที่บรรพบุรุษทิ้งไว้ให้ลูกหลานชาวอีสาน เป็นคุณค่าทางวัฒนธรรม อาชีพการทำเครื่องปั้นดินเผา เป็นอาชีพที่มีการลงทุนน้อย วัตถุดิบก็หาได้จากท้องถิ่น เชื้อเพลิงในการเผาก็ได้จากฟางข้าว จะหนักหน้อยก็ตรงที่ต้องลงแรง แต่ถ้าชาวบ้านมีการพัฒนากรรมวิธีการผลิตนำเอาเทคโนโลยีมาช่วย ก็จะทำให้สะดวกสบายขึ้น นอกจากนั้นถ้าสามารถพัฒนา รูปทรง เนื้อวัสดุ ให้มีคุณภาพแล้วก็จะเป็นการสร้างรายได้ สร้างงาน ทำให้ชาวบ้านไม่ต้องอพยพไปขายแรงงานในเมืองหลวงเป็นการช่วยลดปัญหาระดับชาติอีกด้วย

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัย ดร.วิโรฒ ศรีสุโร ผู้ให้ความกระจ่างทางด้านแนวคิด อาจารย์ ชลวุฒิ พรหมสาขา ณ สกลนคร และชาวบ้านผู้ทำเครื่องปั้นดินเผา ที่ช่วยเหลืออนุเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัย

15 กรกฎาคม 2539